

KÖZMŰVELŐDÉSI FOLYÓIRATOK az Országos Széchényi Könyvtár Magyar Periodika Adatbázisában

Recenzens közel fél évszázada végzett könyvtárosként, s megtanulta az aranyszabályt: csak elsődleges információ hordozó alapján szabad dolgozni. Tudja tehát, hogy a dokumentumokról, így folyóiratokról is, csak azok kézbevételeivel volna illendő elemzést készíteni. Haladni akar azonban a korról, ezért ez a munka próba képpen kizárólag az Internet felhasználásával készült.

„Keresőkifejezés”-ként az Egyetemes Tizedes Osztályozás 374 = *Közművelődés* szakjelzetet szolgált. A találatok száma 187 volt, azaz az adatbázis szerint a kezdetektől napjainkig összesen 187 közművelődési folyóirat létezett/létezik. Minden bizonnyal nem teljes a lista, mert a *Szín*, amelyben az elemzés megjelenik, nem szerepel benne, s ez más hiányokat is valószínűsíthet. Ugyanakkor, úgy vélem, hogy a közel kétszázados elemszám már akkora, amelyből következtetéseket lehet levonni, így az elsődleges elemzésre összpontosítottam, s a lista kiegészítéséhez nem az Internetet, hanem ennél közvetlenebb eszközöket tervezek.

A folyóiratok lefedik csaknem az egész országot. A listán mindössze Tolna megyében megjelent periodika nem szerepel. Budapesten jelent/jelenik meg 75 lap, Csongrádban 11, Baranyában 10, az összes megyéből ennél kevesebb címet találtunk.

A folyóiratok alapítási időpontját, illetve a megjelenés időtartamát elemezve mindössze két olyan folyóiratot találtam, amely 1945 előtt, a húszas években jelentkezett, és rövid időn belül meg is szűnt. Az Egyik a *Cserhátvidék*, amelyet Szandán adott ki a Levente Egyesület, a másik a *Muskáti*, a Diósgyőr-Vasgyári Diákifjúsági Önképzőkör havi lapja.

Huszonhét lap (15%) 1945 és 1980 között keletkezett, hatvanhét folyóirat (36%) a nyolcvanas években, kilencvenegy (49%) viszont a rendszerváltozás után indult.

Ha pontosak az adatok, akkor az 1980 előtt alapított orgánumok közül mindössze kettő él a mai napig: a *Kultúra és Közösség*, és a Nyíregyházán a megyei pedagógiai intézet kiadásában megjelenő *Pedagógiai Műhely*. A nyolcvanas években alapított lapok közül öt folytatja tevékenységét mind a mai napig.

Érdekes, hogy az alapítási idő és az élettartam alapján a lista három nagy, közel azonos súlyú (44-47 darabos) csoportra oszlik: az egyik, a nyolcvanas évtizedben alapított és még abban az évtizedben meg is szűnt orgánumokat tartalmazza, a második a kilencvenes évtizedben alapított és meg is szűnt lapokat, a harmadik pedig a kilencvenes évtizedben alakult és jelenleg is létező kiadványokat.

A folyóiratok között a legtöbb az országos hatáskörű (40%), illetve a megyei tematikájú orgánum (33%).

Hatókör	Szám	%
Országos	75	40
Megyei	61	33
Több településre kiható	8	4
Budapesti	16	8
Városi	18	10
Községi	9	5
Összesen	187	100

Úgy vélhetnénk, hogy miután a nyolcvanas évtized közművelődésében előtérbe került, s azóta csak növekszik a helyi társadalom szerepe, a nyolcvanas évektől növekszik a helyi, regionális lapok száma, aránya. Érdekes, hogy a tendencia ezzel ellentétesen alakult. Míg ugyanis az országos lapok aránya a nyolcvanas évtizedben élők között 31%, a kilencvenes évtizedben élők között 39%, addig a kilencvenes évtizedben született folyamatosan megjelenők között már 45%. Ugyancsak emelkedett a megyei hatókörű orgánumok száma. Míg a kettő aránya együtt a nyolcvanas években csak 62% volt, a kilencvenes évtizedben alakult és jogfolytonos lapok között az országos és megyei hatókörűek együttes aránya már 77 %.

Úgy vélem azonban, hogy az elemzés középpontjába a jelenleg is megjelenő orgánumokat kell helyezni.

A lista tanúsága szerint ma az országban ötvennégy „élő” közművelődési folyóiratot tart nyilván az OSZK Periodika Adatbázis, amelynek 87 százaléka 1990 után keletkezett vagy alakult újjá.

Budapesten lát napvilágot 17, Bács, Baranya, Csongrád megyékben 5-5, Borsod, Hajdú, Veszprém megyékben 3-3, Győr, Heves, Pest, Szolnok, Vas megyékben 2-2, Békés, Szabolcs, Zala megyékben 1-1, míg nincs élő közművelődési folyóirat Fejér, Komárom, Nógrád, Somogy, Tolna megyékben.

A folyóiratokat megkíséreltük tematikai csoportokba osztani.

A legtöbb, tizennégy kiadvány a felnőttképzéssel foglalkozik, országos vagy megyei hatókörrel. Leginkább szembevetendő, hogy a felnőttoktatási „piac” milyen széles, mennyi szervezet foglalkozik vele. Megyei pedagógiai intézetek, kereskedelmi és iparkamarák, regionális munkaerő-fejlesztő és képző központok, közalapítványok, egyetemi tanszékek és érdekességként két katolikus kötődésű civil szervezet, a Fédération européenne pour l'éducation chatholique des adultes (Szombathely) és a Katolikus Ifjúsági és Felnőttképzési Szövetség (Szeged).

A következő csoportba tartozik a tizenhárom információs kiadvány. Hírlevél, hírmondó, tájékoztató, ajánló, tippek. Kilenc megye egy-egy és Budapest két ilyen kiadvánnyal jelentkezik. Egyetlen város, Kiskunfélegyháza ad

ki egy *Hír-levél* című újságot és egy érdekes kezdeményezés a *Társulási élet*, évente többször közre adja a Felsőszolcasi Közoktatási Ellátási Körzet.

Mindössze öt népfőiskolával foglalkozó orgánomot találtunk. Egyedül az MNT, a Magyar Népfőiskolai Társaság lapja jelenik meg negyedévi rendszerességgel, míg a Debrecenben, Kecskeméten, Budapesten, illetve Lakitelken megjelent, különféle népfőiskolai szervezetek által kiadott újságok „megjelenik rendszeretlenül” jelölést kaptak, tehát valójában nem igen tekinthetők periodikának. Ugyancsak öt kiadvány inkább oktatási jellegű (például az *Irka*, a *Palatábla*, a *Továbbtanulás*).

Néhány (csoportonként 1-4) amatőr művészettel, egészségneveléssel, hagyományőrzéssel, környezetvédelemmel, művelődésmérettel, népművelő képzéssel foglalkozó lapot találtunk.

A továbbiakban a címek betűrendjében közöljük mindazokat a folyóiratokat, amelyek az OSZK Periodika Adatbázis szerint vélhetően nem szűntek meg. A listában feltüntetünk minden olyan közhasznú adatot, amelyet az adatbázis közölt, a szerkesztő nevét, a szerkesztőség postai, Internet, illetve e-mail címét. Sajnos ezek pontosságát nem volt módunkban ellenőrizni.

Úgy véljük, egy későbbi írásban jó volna ezeket a lapokat úgy bemutatni, hogy kézbe vesszük, elolvassuk azokat.

Kérjük olvasóinkat, a szerkesztőségeket, az országos és megyei intézeteket, intézményeket, hogy a 2002-ben megjelent periodikáikból küldjenek bemutató példányt a SZÍN szerkesztőségébe (1251 Budapest Pf.101.), hogy a következőkben részletesen bemutathassuk azokat.

Folyóiratok

Ajánló. Budapest (2001. Budapest, Budapesti Művelődési Központ 2001 –.

Évenként.

Szerk.: Brüll Edit.

1518 Budapest, Pf. 145

Internet: <http://www.bmknet.hu>

Deszka. Veszprém. Veszprém Megyei Közművelődési Intézet, Veszprém Megyei Amatőr Színjátszók Egyesülete. Veszprém Megyei Gyermekszínjátszó és Drámapedagógiai Egyesület. 1991 –. Rendszeretlenül, évenként többször. Szünetelt 1998-ban.

Szerk.: Bakonyvári Mátvás.

8201 Veszprém, Pf. 418

Diskurzus. Pécs, Baranya megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ. 1. évf. 1. sz.: 1990. szept. –.

Havonta.

Szerk.: Simon Márta.

7621 Pécs, József Attila u. 10.

e-mail: baranya.kik@axelero.hu; nepmuv@axelero.hu

Internet: <http://www.mmi.hu>

Felnőttképzés, érettségi utáni szakképzés. Budapest. Taninfo. 1998 –. Évenként.

Szerk.: Dávid László.

1031 Budapest, Silvanus sétány 33.

Internet: <http://multistand.com>

Fórum. Pécs. Pécsi Tudományegyetem. Természettudományi Kar. Felnőttképzési és emberi Erőforrás Fejlesztési Intézet. Hallgatói Önkormányzat. 2000 –. Rendszeretlenül, évenként többször.

Szerk.: Horváth András.

7633 Pécs, Szántó Kovács J. u. 1/b.

Heves megyei info. Eger. Megyei Művelődési Központ. 17.

évf. 1. sz. 1999. febr. –. Előbb: Info.

Rendszeretlenül, évenként többször.

Szerk.: Gál Sándor.

3301 Eger, Pf. 96.

e-mail: mmkeger@mail.mmk-eger.sulinet.hu

Highlights. Tét. Vocational Academy Alapítvány. Térségi Oktatási Központ. 2002–. Előbb: Európa-ház.

Kéthavonként.

Hírlánc. Miskolc. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Intézet. 1986. szept. –.

Havonként. Szünetelt: 1990. dec. –1991. szept. között.

Szerk.: Tóth Tamás.

3534 Miskolc, Pf. 505

e-mail: suli3504@miskolc.sulinet.hu

Hírlevél. Kecskemét. Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közművelődési Szakmai Tanácsadó és Szolgáltató Intézet. 7.

évf. 73. sz. 2000. jan. –. Előbb: Hírlevél. Bács-Kiskun Megyei

Pedagógiai és Közművelődési Intézet.

Havonként.

Szerk.: Polyák Albert.

6000 Kecskemét, Katona József tér 8.

Hírlevél. Szeged. Csongrád Megyei Közművelődési Tanácsadó Központ. Próbasz.; 1. évf. 1. sz. 2000. ápr. –.

Havonként.

Szerk.: Ocskó Margit.

6701 Szeged, Pf. 457

e-mail: csommmk@tizsanet.hu

Internet: <http://mmi.hu/org/dir075>

Hírlevél. Budapest. Felnőttképzési Vállalkozások Szövetsége 3. évf. 3. sz. 1995. márc. –. Előbb: Hírlevél. Felnőttoktatás Vállal-

kozások Kamarája.

Havonként.

Szerk.: Szilágyi Antal.

1149 Budapest, Angol utca 36/a.

e-mail: fvsz@fvsz.hu

Internet: <http://fvsz.hu>

Hírlevél. Debrecen. Kelet-magyarországi Népfőiskola Egyesület. 2001 –.

Rendszeretlenül.

Szerk.: Soós Géza.

4024 Debrecen, Sumen u. 2.

Hír-levél. Kiskunfélegyháza. Móra Ferenc Közművelődési Egyesület. 1. évf. 1. sz. 2000. márc. 31. –.

Rendszeretlenül, évenként többször.

Szerk.: Mátyus Imre.

6100 Kiskunfélegyháza, Szent János tér 9.

Hírmondó. Budapest. Széchenyi Casino Hagományőrző és Művelődési Társaskör. 1998. 1. –.

Rendszeretlenül, évenként többször.

1066 Budapest, Oktogon 1.

- Hírmondó.** Szolnok. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Művelődési, Továbbképzési és Sport Intézet. 2001. jún. – Előbb: Hírmondó. Szolnok Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ 1988–1991; Hírmondó. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Művelődési és Ifjúsági Szolgálat. 1992–1994; MMISZ hírmondó. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Művelődési, Továbbképzési és Sport Intézet. 1994. aug. 2001. máj.
Kéthavonként.
Szerk.: Bukor Irén.
5000 Szolnok, Szabadság tér 7.
e-mail: mtsi@externet.hu
Internet: <http://www.externet.hu/~mtsi>
- Hogyan tovább?** Győr. Győr-Moson-Sopron Megyei Pedagógiai Intézet. 1990 – Előbb: *Hogyan*.
Évenként ötször.
Szerk.: dr. Lilik Ferencné.
9022 Győr, Pf. 67
- Hogyan tovább?** Zalaegerszeg. Zala Megyei Kereskedelmi és Iparkamara. 1998. –
Évenként.
Szerk.: Szabó Bálint.
8900 Zalaegerszeg, Berzsenyi utca 7.
- HónaPosta.** Veszprém. Veszprém Megyei Közművelődési Intézet. 1993. febr. –
Havonként.
Szerk.: Zettler Gabriella.
8200 Veszprém, Pf. 418
e-mail: mki@vpmegye.hu
- Informationsbericht ... der FEECA-Ost Plattform.** Szombathely. Fédération européenne pour l'éducation catholique des adultes Ost Sekr. 1998 –
Rendszertelenül.
Szerk.: Horváth József.
9700 Szombathely, Pf. 211
e-mail: kti@bdtf.hu
- Iránytű.** Pécs. Regionális Munkaerő-fejlesztő és Képző Központ. 2000 –
Évenként.
Szerk.: Dr. Fodor Imréné.
- Irka.** Szeged. „Nagyító” Középiskolások Iskolán Kívüli Képzése Alapítvány. 2000. dec. 1. –
Rendszertelenül, évenként többször.
Szerk.: Pleskonicsné Szabó Éva.
6721 Szeged, Pusztaszeri u. 22.
e-mail: glimpi@freemail.hu
Internet: <http://www.theol.u-szeged.hu/nagyito>
- Iskolarendszeron kívüli felsőoktatás, érettségi utáni szakképzési lehetőségek.** Budapest. Dokusoft Informatikai Kft. 1992 –
Évenként.
Szerk.: Kerekes Ágnes.
- KéMeK.** Szeged. Szegedi Tudományegyetem. Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar. Hallgatói Önkormányzat. 1998 –
Rendszertelenül, évenként többször.
Szerk.: Varga Tamás.
Internet: <http://www.stud.jgytf.u-szeged.hu>
- Környezetünk.** Szolnok. Szolnok Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ. Tisza Klub. 1991 –
Megjelenési gyakorisága ismeretlen.
- Közhir.** Békéscsaba. Békés Megyei Művelődési Központ és Kézműves Szakiskola. 1989 –
Havonként.
Szerk.: Pap István.
- Közművelődési Információk.** Budapest. Pest Megyei Közművelődési Információs Központ. Magyar Népművelők Egyesülete Pest Megyei Szervezete. 1992. 1. –
Havonként.
Szerk.: Nagy Júlia.
1052 Budapest, Városház utca 7.
e-mail: pmkik@mail.elender.hu
Internet: <http://www.pmkult.hu>
- Közművelődési tájékoztató.** Miskolc. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közművelődési Intézet. 1999. júl. –
Negyedévenként.
Szerk.: Csáki Imréné.
3525 Miskolc, Széchenyi u. 35.
e-mail: bakozmu@mail.olh.hu
- Kultúra és közösség.** Budapest. MTA Szociológiai Kutató Intézet Kultúrakutató Műhely. 1974. 1. –
Negyedévenként. Szünetelt 1992–1993. között.
Szerk.: Tibori Tímea.
1014 Budapest, Úri u. 49.
- Kulturális Közlöny.** Budapest. Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma. 43. évf. 1. sz. 1999. jan. 6. – Előbb: *Művelődési közlöny*.
Kéthetenként.
Szerk.: Horváth Zoltán.
1075 Budapest, Wesselényi u. 20–22.
- Lemezüjság mutatók.** Budapest. Országos Közművelődési Központ. 1988 –. A kiadvány mágneslemezen is megjelenik.
Rendszertelenül.
1011 Budapest, Corvin tér 8.
- Magyar Hang.** Szeged. Nap Alapítvány a Magyar Hagományokért. 1997 –
Megjelenési gyakorisága ismeretlen.
Tóth László Tibor.
6723 Szeged, Széchenyi tér 13.
- Megyei hírmondó.** Debrecen. Kolcsey Ferenc Megyei Művelődési Intézet. 1. évf. 1. sz. 1998. nov. –
Kéthavonként.
Szerk.: Gönczi Mária.
4026 Debrecen, Kálvin tér 2/a.
e-mail: kolcsey.muvin@axelero.hu
- Metszet.** Eger. Megyei Művelődési Központ. 2000 –
Szerk.: Gál Sándor.
330 Eger, Knézich Károly u. 8.
- MNT.** Budapest. Magyar Népfőiskolai Társaság, Népfőiskola Intézet. 1993 –
Negyedévenként.
Szerk.: Sz. Tóth János.
1255 Budapest, Pf. 100
e-mail: mnthfss@axelero.hu
Internet: <http://www.nepfoiskola.hu>

Módszertani füzetek. Debrecen. Kólcsey Ferenc Megyei Köz-
művelődési Intézet. 2001 –.
Negyedévenként.

Szerk.: Deményi György.
4026 Debrecen, Kálvin tér 2/a.
e-mail: koltsey.muvint@axelero.hu

Módszervásár. Budapest. Nemzeti Egészségnevelési Intézet.
1997 –.

Évenként.
Szerk.: Kerek Judit.

Művelődésszervező. Jászberény. SZIE-JFK Társadalomelméleti,
Közművelődési és Felnőttképzési Intézet. 1999 –.

Rendszertelenül, évenként többször.

Szerk.: Buschman Éva.
5102 Jászberény, Rákóczi út 53.
e-mail: kisst@tkf.hu

Népfőiskolai füzetek. Kecskemét. Kecskeméti Református

Népfőiskola Baráti Köre. 1992 –.

Megjelenési gyakorisága ismeretlen.

Népfőiskolai Krónika. Budapest. Magyar Népfőiskolai Kollé-
gium. 1998 –.

Rendszertelenül, évenként többször.

Szerk.: Kiss Boáz.
1089 Budapest, Delej u. 7.

Nyitott szakképzés Magyarországon. Budapest. Nyitott Szak-
képzésért Közalapítvány. 1998 →

Évenként.

1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 19-21.

e-mail: info@nyitszak.hu

Internet: <http://www.nyitszak.hu>

Őr- és vendvidéki levélújság. Szombathely. Kópickó Alkotó-
műhelyek. 1992. tél –.

Megjelenési gyakorisága ismeretlen.

Szerk.: Erdélyi Gábor.

Palatábla. Pécs. Baranya Megyei Önkormányzat Pedagógiai
Intézete. 1989. márc. –. **Előbb: Hírek, közlemények.** Pécs. Bara-
nya Megyei Pedagógiai Intézet.

Havonként.

Szerk.: Krebsz János.

e-mail: krebsz@mail.baranya-ped.sulinet.hu

Pedagógiai Műhely. Nyíregyháza. Szabolcs-Szatmár Megyei
Önkormányzat Megyei Pedagógiai, Közművelődési Intézete és

Továbbképző Központja. 1975 –.

Rendszertelenül, évenként többször.

Szerk.: Kuknyó János.

4400 Nyíregyháza, Búza u. 5.

Socrates magazin. Budapest, Tempus Közalapítvány Socrates
Nemzeti Iroda. 1999. jan. –.

Évenként kétszer.

Szerk.: Kurucz Katalin.

1438 Budapest 70

e-mail: socrates@tpf.hu

A Szent István Egyetem Jászberényi Főiskolai Karának Tár-
sadalomelméleti, Közművelődési és Felnőttképzési Intézeté-
ben elfogadott és elhelyezett szakdolgozatok. 1. 1998/2000.
Jászberény. SZIE-JFK Társadalomelméleti, Közművelődési és

Felnőttképzési Intézet. 2001 –.

Kétévenként.

Szerk.: Harmat Mária.

Társulási élet. Felsőzsolca, Felsőzsolcai Közoktatási Ellátási
Körzet. 1998. 1. sz. szept. –.

Rendszertelenül, évenként többször.

Szerk.: Gulyás Ágnes.

3561 Felsőzsolca, Szt. István u. 20.

e-mail: fzsolca-kek@axelero.hu

Tenger-ész. Budapest. Mart Kft. 1. 1. 1993. febr. –.

1386 Budapest 62, Pf. 939

e-mail: info@martvilaga.com

Internet: <http://www.martvilaga.com>

Tetőtér. Szeged. Katolikus Ifjúsági és Felnőttképzési Szövetség.

1. évf. 1. sz. 1995. dec. –.

Rendszertelenül, évenként többször.

6720 Szeged, Dóm tér 15.

e-mail: kife@theol.u-szeged.hu

Internet: <http://www.theol.u-szeged.hu/kife>

Tipppek a fővárosi művelődési házak programkínálatából.

Budapest. Budapesti Művelődési Központ. 1999 –. **Előbb: Tipp;**
Tipppek a fővárosi és Pest megyei művelődési házak kínálatából.

Évenként.

Szerk.: Margittai Katalin.

1119 Budapest, Etele út 55.

e-mail: bmk@bmknet.hu, informacio@bmknet.hu

<http://www.bmknet.hu>

Továbbképzési és átképzési lehetőségek Budapesten. Buda-
pest. Taninfo. 1992 –.

Évenként.

Szerk.: Juhász Ágnes.

1030 Budapest, Silvanus sétány 33.

<http://www.taninfo.hu>

Továbbképzési programajánlat 1999/2000. Veszprém. Megyei
Pedagógiai Intézet. 1999 –.

Évenként.

Szerk.: Bauer Nándorné.

Továbbtanulás. Budapest. Továbbtanulás Kft. 1. évf. 1. sz.

1993. szept. –.

Havonként.

Szerk.: Pótl János.

1446 Budapest, Pf. 380;

e-mail: info@tovabbtanulas.hu

<http://www.tovabbtanulas.hu>

Tudásmenedzsment. Pécs. Pécsi Tudományegyetem. Termé-
szettudományi Kar. Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesz-
tési Intézet. 1. évf. 1. sz. 2000. ápr. –.

Félévenként.

Szerk.: Bodó László.

7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/B.

bodo@human.pte.hu

Vállalkozói újság. Lakitelek. Népfőiskola. 1993. –.

Megjelenési gyakorisága ismeretlen.

Szerk.: Kiss Dénes.

6065 Lakitelek. Pf. 40.